

FIATAL MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐK TÁMOGATÁS TÁJÉKOZTATÓ 2023

- 1. Vonatkozó rendelet:** a fiatal mezőgazdasági termelők támogatásáról szóló 19/2023. (IV. 19.) AM rendelet (továbbiakban: AM rendelet).
- 2. A támogatás célja:** a Közös Agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i 2115/2021/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (továbbiakban: 2115/2021/EU rendelet) 30. cikke alapján a mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben.

A legfeljebb öt éven keresztül igénybe vehető területalapú támogatásra minden olyan, az egységes kérelem benyújtása időpontjában 18 életévét betöltött, de 40. életévénél nem idősebb természetes személy jogosult, aki mezőgazdasági üzem vezetőjeként először hoz létre mezőgazdasági üzemet, és aki mezőgazdasági tevékenységét az előző naptári évi egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszakának utolsó napját követően kezdte meg. Továbbá a támogatásra jogosultak azon ügyfelek is, akik korábban a fiatal mezőgazdasági termelők támogatásáról szóló 11/2015. (III. 13) FM rendelet szerinti támogatásban részesültek (továbbiakban: átmeneti fiatal gazdák) és az ötéves időszak számukra még nem járt le. A jogcím keretében nem csak természetes személyek, hanem jogi személyek is támogathatóak.

3. A támogatás jellege:

Vissza nem térítendő támogatás

4. A támogatás mértéke évente:

A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel kerül sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

A támogatás legfeljebb 300 hektárig nyújtható.

5. A támogatás igénybevételének feltételei:

A 2115/2021/EU rendelet 4. cikk (6) bekezdésének figyelembe vételével az AM rendelet az alábbiak szerint határozza meg a „*fiatal mezőgazdasági termelő*” fogalmát:

- 18. életévét betöltött, de 40. életévénél nem idősebb természetes személy,
- mezőgazdasági üzem vezetőjeként először hoz létre mezőgazdasági üzemet és
- mezőgazdasági tevékenységét az előző naptári évi egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszakának utolsó napját követően kezdte meg.

Továbbá az igénylőnek az AM rendelet szerinti támogatás első igénylésekor:

- rendelkeznie kell az 1. melléklet szerinti végzettséggel¹ vagy,
- igazolnia kell 730 nap mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó foglalkoztatási, szerződéses vagy őstermelők családi gazdaságban tagi jogviszonyt².

Gyakorlati tevékenység esetében a kérelem beadási időszak első napjához viszonyítva visszamenőleg számítva összesen – egybefüggően vagy több részletben, akár megszakításokkal – 730 foglalkoztatásban, teljes munkaidőben töltött napot, vagy azzal legalább megegyező foglalkoztatásban töltött időt kell igazolni.

Egyszerűsített foglalkoztatás keretében szerzett szakmai gyakorlat esetében minden foglalkoztatásban töltött nap – függetlenül a napi óraszámától – 1 napnak számít.

Az átmeneti fiatal gazdák esetében nem kerül vizsgálatra az életkor, valamint lehetőségük van az AM rendelet szerinti, előbbieken részletezett végzettség vagy szakmai gyakorlat kiváltására oly módon, hogy minden, az FM rendelet szerinti támogatott év 365 nap foglalkoztatásban töltött napnak számít.

A támogatás a mezőgazdasági tevékenység megkezdésétől számított legfeljebb 5 évig vehető igénybe, de legkésőbb a 2027. évi egységes kérelemben igényelhető. Az átmeneti fiatal gazdák esetében az eredeti, az FM rendelet alapján számított ötéves időszak fennmaradó időszakára igényelhető.

Mezőgazdasági tevékenység kezdete

A mezőgazdasági tevékenység megkezdése időpontjának az alábbi időpontok közül a legkorábbi minősül:

- az igénylő nyilatkozata szerinti időpont, amikor saját kockázatra folytatott tényleges mezőgazdasági tevékenységet megkezdte
- önálló őstermelői tevékenység nyilvántartásba vételének dátuma, feltéve, hogy az őstermelő mezőgazdasági tevékenységet végez
- az az időpont, amikor az egyéni vállalkozóként folytatott tevékenység esetében az AM rendelet 3. melléklete szerinti tevékenységek egyike bejegyzésre került fő- vagy melléktevékenységként
- jogi személyek esetében a létesítő okirat elfogadásának időpontja, amely időponttól a tényleges és hosszú távú ellenőrzést az igénylő végzi, és a jogi személy tevékenységei között fő- vagy melléktevékenységként az AM rendelet 2. melléklete szerinti tevékenységek egyike a létesítő okiratba bejegyzésre került,
- tevékenységét őstermelők családi gazdaságának (a továbbiakban: ÖCSG) tagjaként megkezdő őstermelő esetében, az ÖCSG képviselőjévé válás időpontja, feltéve, hogy az ÖCSG az EK rendelet 1.§ 45. pontja szerinti mezőgazdasági tevékenységet végez

¹ Amennyiben a fiatal mezőgazdasági termelő az 1. mellékleten szereplő valamely képzettségnek egyértelműen megfeleltethető, azzal legalább egyenértékű képesítéssel rendelkezik, úgy az adott képzettség elfogadhatóságáról az IH javaslatára a Kincstár dönt.

² Amennyiben az ÖCSG képviselője a korábbi családi gazdaság (CSG) vezetője is volt, úgy az általa igazolható szakmai gyakorlat a 2021. előtti CSG-ben folytatott gyakorlatra is kiterjed.

- tevékenységét ŐCSG tagjaként megkezdő őstermelő esetében az az időpont, amikor az ŐCSG-ben a cselekvőképes őstermelő személyes közreműködésként, önálló gazdasági döntése alapján az ŐCSG tagjainak közreműködésével olyan mezőgazdasági tevékenység végzését kezdte meg, amelynek részben vagy egészben kockázatait viseli, hasznát élvezi, és így mezőgazdasági üzem vezetőjének tekinthető³
- ha mezőgazdasági tevékenység végzése tekintetében bármilyen támogatás iránti kérelmet vagy pályázatot nyújtott be a Kincstárhoz, akkor a benyújtás időpontja.

Átmeneti fiatal gazdák esetében az FM rendelet 4. § (3) bekezdése szerinti időpont (első alkalommal egységes területalapú támogatás iránti kérelmet nyújtott be) számít a mezőgazdasági tevékenység megkezdése időpontjának.

Fiatal gazda ügyfeleknek a kérelemben nyilatkozniuk kell a mezőgazdasági tevékenység kezdetéről.

Amennyiben a támogatási kérelmet olyan **természetes személy nyújtja be**, aki tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorol(t) egy olyan jogi személy felett, amely korábban már nyújtott be egységes területalapú támogatási kérelmet a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervhez, akkor a kérelemben nyilatkozni kell ezen jogi személy nevééről és ügyfél-azonosítójáról, továbbá ugyanezen jogi személy vonatkozásában a tényleges és hosszú távú ellenőrzés megkezdésének időpontjáról.

Jogi személyre vonatkozó egyéb feltételek

A természetes személyeken kívül jogi személy(ek) is vehet(nek) igénybe támogatást, amennyiben a jogi személyben a tényleges és hosszú távú ellenőrzést fiatal mezőgazdasági termelőnek minősülő személy gyakorolja. A jogi személy felett tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorló fiatal mezőgazdasági termelőnek a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszerében kérelemre nyilvántartásba vett személynek kell lenni.

Tényleges és hosszú távú ellenőrzés: a jogi személyben vezető tisztségviselőnek minősülő fiatal mezőgazdasági termelő olyan, irányítási, valamint a haszon és a pénzügyi kockázatok tekintetében történő döntés meghozatalára vonatkozó jogköre, amelyet a szavazati jogok többsége biztosít számára.

A szavazati jogok többsége: a jogi személyben a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzését biztosító szavazatok összessége, amelybe beleszámít

a) a fiatal mezőgazdasági termelő saját szavazata;

b) az a) pont szerinti szavazaton kívül

ba) a szövetkezetnek nem minősülő jogi személyben szintén vezető tisztségviselőnek minősülő, de a fiatal mezőgazdasági termelőnél egyenként több szavazattal nem rendelkező, önállóan közvetlen támogatásra jogosult mezőgazdasági termelőnek minősülő természetes személy vagy személyek szavazata, vagy

---

³ Ezen pont tekintetében az üzemvezetővé válás kritériumait a Nemzeti Irányító Hatóság közleményben határozza meg (pontozási táblázat). A Kincstár az IH közleményben szabályozott pontozási rendszer alapján dönt.

- bb)* szövetkezet esetében a szintén vezető tisztségviselőnek minősülő, mezőgazdasági termeléssel összefüggő személyes közreműködést végző tagok szavazata; valamint
- c)* azon természetes személy vagy személyek szavazata, akik a jogi személyben szintén vezető tisztségviselőnek minősülnek, de a fiatal mezőgazdasági termelőnél nem rendelkeznek egyenként több szavazattal, és közvetlen támogatásra jogosult mezőgazdasági termelőnek minősülő más jogi személyben vagy személyekben maguk is tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorolnak.

A közvetlen támogatások alapfeltétele, hogy a mezőgazdasági termelő az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból finanszírozott közvetlen támogatások igénybevételéhez kapcsolódó aktív mezőgazdasági termelői minőség követelményeiről szóló 18/2023. (IV. 19.) AM rendelet (továbbiakban aktív gazda rendelet) alapján aktív mezőgazdasági termelőnek minősüljön.

Közvetlen támogatás:

- a fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás,
- a fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás,
- a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás,
- a termeléstől függő jövedelemtámogatás, valamint
- az agro-ökológiai program keretében nyújtott jövedelemtámogatás.

A természetes személy mezőgazdasági termelő aktív mezőgazdasági termelőnek minősül.

További előírást tartalmaz az EK rendelet 11. § (7)-(8) bekezdése:

A területalapú támogatási jogcímek esetén – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – csak akkor fizethető támogatás a mezőgazdasági termelő részére, ha az adott területalapú támogatás vonatkozásában a támogatható terület eléri vagy meghaladja az 1 hektárt. Ha a támogatható terület több bejelentett táblából áll, az egyes bejelentett táblák ellenőrzés alapján támogatható területének – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – el kell érnie a 0,25 hektárt.

Állatalapú támogatások esetén – jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában – közvetlen támogatásra jogosult a tárgyév tekintetében az a mezőgazdasági termelő, aki vagy amely a tárgyévben az egységes kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján nem rendelkezik a fentiek szerinti minimális területnagysággal, de az adott naptári évben igényelt vagy kapott, állatokra vonatkozó, létszámalapú, termeléshez kötött közvetlen támogatásainak összege – a különböző levonások alkalmazását megelőzően – legalább száz eurónak megfelelő forintösszeget.

Tehát ha a más mezőgazdasági termelő közvetlen támogatásra jogosult (a fent felsorolt jogcímekben támogatásra jogosult, figyelembe véve a minimális területnagyságra, illetve támogatási összegre vonatkozó rendelkezéseket is), akkor megfelel a feltételnek.

Ha a más mezőgazdasági termelő nem önmaga közvetlen támogatásra jogosult, hanem más jogi személyben vagy személyekben maga is tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorol és ez a jogi személy közvetlen támogatásra jogosult, akkor a jogi személynek az aktív gazda rendelet 3. § (2) vagy (3) bekezdése alapján kell aktív mezőgazdasági termelőnek minősülnie.

A jogi személy esetében a tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorló fiatal mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a AM rendeletben foglaltaknak, vagyis az alábbi feltételeknek:

- mezőgazdasági üzem vezetőjeként először hoz létre mezőgazdasági üzemet, és
- az AM rendelet szerinti első kérelem benyújtásának évében 18. életévét betöltötte és 40. életévnél nem idősebb
- rendelkezni kell az 1. melléklet szerinti végzettséggel vagy igazolnia kell 730 nap mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó foglalkoztatási, szerződéses vagy őstermelők családi gazdaságban tagi jogviszonyt.

Jogi személyek esetében mezőgazdasági tevékenység megkezdésének a létesítő okirat elfogadásának időpontját kell tekinteni, amely időponttól a tényleges és hosszú távú ellenőrzést az igénylő végzi, és a jogi személy tevékenységei között fő- vagy melléktevékenységként az AM rendelet 2. melléklet szerinti tevékenységek egyike a létesítő okiratba bejegyzésre került.

A jogi személy igénylőnek a támogatási kérelemben a **fiatal mezőgazdasági termelőre vonatkozóan** meg kell adni az alábbi adatokat:

- nevét és ügyfél-azonosítóját;
- a fiatal mezőgazdasági termelő saját szavazati arányát, amit a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben meghatározott, módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okirat, vagy a tényleges és hosszú távú ellenőrzést biztosító szavazati arányt igazoló dokumentum másolata is alátámaszt és amely az egységes kérelemhez csatolandó;
- meg kell adnia annak a jogi személynek az ügyfél-azonosítóját, amely felett tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorolt, amennyiben erről nyilatkozott, továbbá ugyanezen jogi személy vonatkozásában meg kell adnia a tényleges és hosszú távú ellenőrzés megkezdésének időpontját is,

Amennyiben a jogi személyben tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorló fiatal mezőgazdasági termelő **egyedül nem rendelkezik a szavazati jogok többségével**, akkor az egységes kérelemben nyilatkozni kell a jogi személyben szintén vezető tisztségviselőnek minősülő, de a fiatal mezőgazdasági termelőnél egyenként több szavazattal nem rendelkező, önállóan közvetlen támogatásra jogosult mezőgazdasági termelőnek minősülő természetes személy vagy személyek (más mezőgazdasági termelő)

- nevééről és ügyfél-azonosítójáról;
- ezen mezőgazdasági termelő(k) szavazati arányáról, amit az igénylő jogi személy módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okirat, vagy a tényleges és hosszú távú ellenőrzést biztosító szavazati arányt igazoló egyéb dokumentum másolata is alátámaszt;
- nyilatkoznia kell arról a tényről, hogy a más mezőgazdasági termelő közvetlen támogatásra jogosult-e, saját jogán vagy egy másik jogi személy által;
- ha arról nyilatkozott, hogy a más mezőgazdasági termelő egy másik jogi személy által jogosult közvetlen támogatásra, akkor mellékelnie kell a kérelemhez ezen jogi személynek a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratának másolatát.

Amennyiben a támogatási kérelmet **szövetkezeti formában működő jogi személy** nyújtja be, akkor a fiatal mezőgazdasági termelő mellett a támogatási kérelemben azon tagok nevét

és ügyfél-azonosítóját kell megadni, akik a szövetkezetben **mezőgazdasági termeléssel összefüggő személyes közreműködést** végeznek. A szövetkezeti formában működő jogi személy esetében a fiatal mezőgazdasági termelőnek nem kell nagyobb szavazati aránnyal rendelkeznie, mint a mezőgazdasági termeléssel összefüggő személyes közreműködést végző tagoknak. Az igazgatóság elnöke a tagi mezőgazdasági termeléssel összefüggő személyes közreműködés tényleges megvalósulását az erre vonatkozó dokumentum másolatának az egységes kérelemhez történő csatolásával köteles igazolni.

Amennyiben a támogatási kérelmet olyan jogi személy nyújtja be, amely **vállalatsorozat** tagja, akkor a tényleges és hosszú távú ellenőrzési jogokat az uralmi szerződés biztosítja. A támogatási kérelemhez mellékelni kell:

- a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratának másolatát,
- az uralmi szerződés másolatát, valamint
- az uralkodó tag módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratának másolatát, ami alátámasztja, hogy az uralkodó tag jogi személy felett tényleges és hosszú távú ellenőrzést fiatal mezőgazdasági termelő gyakorolja.

Amennyiben a támogatási kérelmet olyan jogi személy nyújtja be, amely **felett egy ellenőrző jogi személy többségi befolyással bír**, akkor az ellenőrző jogi személy felett tényleges és hosszú távú ellenőrzést fiatal mezőgazdasági termelőnek kell gyakorolnia. A támogatási kérelemhez mellékelni kell:

- a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratának másolatát; és
- a többségi befolyással bíró jogi személy módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratának másolatát, ami alátámasztja, hogy a jogi személy felett tényleges és hosszú távú ellenőrzést fiatal mezőgazdasági termelő gyakorolja.

Ebben az esetben annak a jogi személynek kell teljesíteni az AM rendeletben foglalt előírásokat, aki a kérelmet benyújtó jogi személy esetében a jogi személy felett az ellenőrzést gyakorolja.

6. Jogkövetkezmények:

A támogatás összege a támogatást igénylő által bejelentett és a tárgyévben az ellenőrzések alapján megállapított, fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelem-támogatásra jogosult – legfeljebb 300 hektár nagyságú – terület és az igénylők számára biztosított fajlagos támogatási összeg szorzata.

Támogatható területek kapcsán történt meg nem felelések esetén az EK rendelet 38. §-a az alábbiak szerint határozza meg a szankció mértékét:

„(1) Ha egy adott terménycsoport tekintetében valamely területalapú támogatási intézkedés keretében bejelentett terület meghaladja a meghatározott területet, a meghatározott terület alapján kiszámított támogatást a hektárban megállapított különbség 0,75-szeresével kell csökkenteni, ha ez a különbség 3%-nál, vagy 2 hektárnál nagyobb, de legfeljebb a meghatározott terület 20%-a. Ezen terület eltérés enyhe eltérésnek minősül.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti különbség meghaladja a meghatározott terület 20%-át, az érintett terménycsoportra meghatározott területet a hektárban megállapított különbség másfélszeresével kell csökkenteni. Ezen terület eltérés közepes eltérésnek minősül.

(3) Ha a különbség meghaladja a meghatározott terület 50%-át, az érintett terménycsoportra támogatás nem nyújtható. Ezen terület eltérés súlyos eltérésnek minősül.

(4) Ha egy mezőgazdasági termelő esetén előző évben már megállapításra került egy érintett terménycsoport alapján kifizethető területalapú támogatásra vonatkozóan legalább enyhe mértékű eltérés, és következő évben enyhe eltérés kerül megállapításra, a megállapítással érintett terménycsoport alapján kifizethető területalapú támogatást a megállapított különbség másfélszeresével kell csökkenteni.

(5) Ha egy mezőgazdasági termelő esetén előző évben már megállapításra került egy érintett terménycsoport alapján kifizethető területalapú támogatásra vonatkozóan legalább enyhe mértékű eltérés, és a következő évben közepes eltérés kerül megállapításra, a megállapítással érintett terménycsoport alapján kifizethető területalapú támogatást a megállapított különbség háromszorosával kell csökkenteni.

(6) A levonandó összeg azonban nem haladhatja meg az érintett terménycsoport alapján kifizethető területalapú támogatás 100%-át.”

Továbbá, az EK rendelet 32. § alapján „ha a mezőgazdasági termelő nem tesz eleget a tárgyév június 9-ig valamennyi mezőgazdasági tábla bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, és az egységes kérelmén bejelentett összes mezőgazdasági tábla területének, valamint az általa bejelentett és be nem jelentett mezőgazdasági táblák területének összege közötti különbözet

a) meghaladja a bejelentett területek 3%-át, de nem éri el a 10%-ot, úgy az adott évre a mezőgazdasági termelőnek fizetendő, területalapú támogatások teljes összege 1%-kal,

b) a bejelentett területek legalább 10%-a, de nem éri el a 20%-ot, úgy az adott évre a mezőgazdasági termelőnek fizetendő, területalapú támogatások teljes összege 2%-kal,

c) a bejelentett területek legalább 20%-a, úgy az adott évre a mezőgazdasági termelőnek fizetendő, területalapú támogatások teljes összege 3%-kal kerül csökkentésre.”

A 2023. támogatási év esetében késési szankció nem kerül alkalmazásra.

7. Kifizetés:

A támogatás összege az AM rendelet 5. § (4) bekezdése alapján kerül megállapításra.

A támogatási összeg kifizetéséről a Kincstár a tárgyévet követő év június 30. napjáig intézkedik.

8. A támogatás igénybevételéhez szükséges dokumentumok:

Az egységes kérelem mellékleteit képező dokumentumokat, a benyújtás szabályait, a benyújtás helyét a Magyar Államkincstár 2023. évi egységes kérelem benyújtásáról szóló közleményének 2. számú melléklete tartalmazza.

Jelen tájékoztató keretében a jogszabályok/pályázati felhívások helyes és tárgyszerű értelmezéséhez nyújtunk segítséget. Amennyiben azonban az itt leírtak és a vonatkozó jogszabályok/pályázati felhívások között mégis eltérés áll fenn, a jogszabályok/pályázati felhívások rendelkezései az irányadók.

További feltételek a jelen Közlemény 43. számú mellékletében találhatóak.